

ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2019/1287

od 26. srpnja 2019.

o produljenju pojačanog nadzora za Grčku

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2019) 5900)

(Vjerodostojan je samo tekst na grčkom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 2. stavak 1.,

budući da:

- (1) Nakon isteka financijske pomoći Europskog stabilizacijskog mehanizma 20. kolovoza 2018., Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2018/1192 ⁽²⁾ aktiviran je pojačani nadzor nad Grčkom na razdoblje od šest mjeseci s početkom od 21. kolovoza 2018. Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2019/338 ⁽³⁾ to je razdoblje produljeno za dodatnih šest mjeseci s početkom od 21. veljače 2019.
- (2) Grčka je od 2010. primila znatan iznos financijske pomoći, stoga njezine nepodmirene obveze prema državama članicama europodručja, Europskom instrumentu za financijsku stabilnost i Europskom stabilizacijskom mehanizmu iznose ukupno 243 700 milijuna EUR. Grčka je dobila financijsku potporu europskih partnera pod povlaštenim uvjetima, a posebne mjere za postizanje održivije razine duga donesene su 2012. i ponovno u okviru Europskog stabilizacijskog mehanizma 2017. Euroskupina je 22. lipnja 2018. postigla politički dogovor o provedbi dodatnih mjera za postizanje održivosti duga. Te mjere uključuju produljenje ponderiranog prosječnog dospjeća za dodatnih 10 godina, odgodu plaćanja kamata i glavnice za dodatnih 10 godina te provedbu drugih mjera za smanjenje duga. Dvije dodatne mjere (ukidanje povećanja kamatne marže u vezi s tranšom otkupa duga iz programa Europskog instrumenta za financijsku stabilnost od 2018. i ponovna uspostava prijenosa iznosa koji su jednaki dobiti nacionalnih središnjih banaka europodručja od grčkih državnih obveznica u okviru sporazuma o neto financijskoj imovini i programa za tržišta vrijednosnih papira) mogu se dogovoriti dvaput godišnje u Euroskupini na temelju pozitivnog izvješćivanja u okviru pojačanog nadzora usklađenosti Grčke s obvezama politike nakon provedbe programa. U tom je smislu prvi skup mjera za smanjenje duga uvjetovanih politikama u vrijednosti od 970 milijuna EUR pokrenut nakon dogovora Euroskupine postignutog u travnju 2019.
- (3) Grčka se obvezala prema Euroskupini da će nastaviti i dovršiti sve ključne reforme donesene u okviru programa potpore stabilnosti Europskog stabilizacijskog mehanizma („program”) te da će štititi ciljeve važnih reformi donesenih u okviru programa i njegovih prethodnika. Grčka se obvezala i da će provesti posebne mjere u području fiskalnih i fiskalno-strukturnih politika, socijalne skrbi, financijske stabilnosti, tržišta rada i proizvoda, privatizacije i javne uprave. Te posebne mjere, koje su navedene u prilogu Izjavi Euroskupine od 22. lipnja 2018., pridonijet će uklanjanju prekomjernih makroekonomskih neravnoteža u Grčkoj i izvora ili mogućih izvora gospodarskih poteškoća.

⁽¹⁾ SL L 140, 27.5.2013., str. 1.

⁽²⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2018/1192 od 11. srpnja 2018. o primjeni pojačanog nadzora na Grčku (SL L 211, 22.8.2018., str. 1.).

⁽³⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2019/338 od 20. veljače 2019. o produljenju pojačanog nadzora za Grčku (SL L 60, 28.2.2019., str. 17.).

- (4) Komisija je 21. studenoga 2018. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu se navodi da je Grčka jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Detaljno preispitivanje uključeno je u Izvješće za Grčku za 2019. ⁽⁵⁾, objavljeno 27. veljače 2019. Komisija je zaključila da u Grčkoj, usprkos tome što je uspješno osigurala uravnoteženi proračunski saldo i znatno smanjila deficit tekućeg računa, postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže ⁽⁶⁾ kao posljedica krize. Te neravnoteže odnose se na visoki javni dug, negativno neto stanje međunarodnih ulaganja, visoki udio loših kredita na bilancama banaka i još uvijek visoku stopu nezaposlenosti. Konkretno, krajem 2018. javni dug iznosio je 181,1 % bruto domaćeg proizvoda, što je najviša razina u Uniji. Neto stanje međunarodnih ulaganja od – 137,9 % bruto domaćeg proizvoda u 2018. i dalje je vrlo nepovoljno. Štoviše, usprkos znatnom smanjenju deficita tekućeg računa, to još nije dovoljno da se vrlo nepovoljno neto stanje međunarodnih ulaganja dovoljno brzo svede na prihvatljive razine. Iako se nastavio pad stope nezaposlenosti u odnosu na najvišu razinu od 27,8 % dosegnutu u 2013., ona je u ožujku 2019. još iznosila 18,1 %. Vrlo su visoke stope dugotrajne nezaposlenosti (11,9 % u prvom tromjesečju 2019.) i nezaposlenosti mladih (40,4 % u ožujku 2019.).
- (5) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i na temelju procjene Komisije Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2019. i Program stabilnosti za 2019. Preporučilo je ⁽⁷⁾ Grčkoj da u 2019. i 2020. poduzme djelovanja kojima je cilj ostvariti održiv gospodarski oporavak i ukloniti prekomjerne makroekonomske neravnoteže nastavkom i dovršetkom reformi u skladu s obvezama nakon provedbe programa preuzetima na sastanku Euroskupine održanom 22. lipnja 2018. Vijeće je Grčkoj preporučilo i da svoju investicijsku politiku usmjeri na posebna prioritetna područja kako bi se osigurao čvrst temelj za rast i istodobno smanjile regionalne razlike i zajamčila socijalna uključenost.
- (6) Komisija je 5. lipnja 2019. objavila svoju treću procjenu u okviru pojačanog nadzora nad Grčkom ⁽⁸⁾. U procjeni je opisan napredak Grčke u pogledu općih i posebnih reformskih obveza te je zaključeno da je Grčka je u razdoblju nakon kraja programa u kolovozu 2018. postigla prilično dobre rezultate. I dalje se bilježi realni rast i otvaraju se radna mjesta, a Grčka je u 2018. ponovno premašila cilj primarnog suficita. Unatoč određenom kašnjenju ispunjenje posebnih reformskih obveza predviđeno za kraj 2018. omogućilo je provedbu dodatnih mjera za smanjenje duga u travnju 2019. Grčka se počela vraćati na tržište i agencije za kreditni rejting dodijelile su joj bolji rejting. Međutim, u posljednjih nekoliko mjeseci provedba reformi usporila je, a usklađenost nekih mjera s preuzetim obvezama prema Euroskupini nije zajamčena. U izvješću je zaključeno i da je ugroženo postizanje dogovorenog cilja primarnog suficita. Grčka se stoga nalazi na važnoj prekretnici u smislu odluka o politikama koje su potrebne za postizanje održivog i trajnog gospodarskog oporavka.
- (7) Iako je bankarski sektor još dovoljno kapitaliziran, pozicija kapitala u 2018. neznatno se pogoršala u kontekstu niske profitabilnosti i loše kvalitete imovine, a odgođeni porezni odbitci i dalje čine velik dio osnovnog kapitala. Bankarski sektor i dalje se suočava s izazovima, promjene se provode vrlo sporo, a znatne slabosti još su prisutne. Te slabosti povezane su s visokim razinama neprihodujućih izloženosti i niskim razinama profitabilnosti iako i dalje postoje snažne veze s državom. Iako se stanje neprihodujućih izloženosti postupno poboljšavalo u odnosu na najvišu razinu od 107,2 milijardi EUR dosegnutu u ožujku 2016., krajem 2018. iznosilo je i dalje vrlo visokih 81,8 milijardi EUR, odnosno 45,4 % ukupnih bilančnih izloženosti. Grčka je tijekom proteklih godina donijela ključne reforme, a u tijeku je rad na nizu inicijativa za jačanje okvira za rješavanje loših kredita. Unatoč tome bit će potrebni dodatni naponi kako bi se postiglo brže smanjenje loših kredita, omjer neprihodujućih izloženosti sveo na održive razine te financijskim institucijama omogućilo da izvršavaju svoju funkciju posredovanja i upravljanja rizicima.
- (8) Bez obzira na napredak ostvaren proteklih godina Grčka se i dalje suočava s velikim izazovima u pogledu poslovnog okruženja i pravosudnog sustava. Grčka još uvelike zaostaje za граниčnim vrijednostima u nekoliko područja strukturnih komponenti vodećih usporednih gospodarskih pokazatelja uspješnosti (npr. brzina donošenja presuda, izvršavanje ugovora, upis vlasništva, rješavanje nelikvidnosti itd.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

⁽⁵⁾ SWD(2019) 1007 final.

⁽⁶⁾ COM(2019) 150 final.

⁽⁷⁾ Preporuka Vijeća od 9. srpnja 2019. o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2019. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2019.

⁽⁸⁾ Europska komisija: Izvješće o pojačanom nadzoru – Grčka, lipanj 2019., Institutional Paper br. 103, lipanj 2019.

- (9) Nakon što je 2010. izgubila pristup zaduživanju na financijskim tržištima, Grčka se od srpnja 2017. izdavanjem državnih obveznica počela vraćati na tržište. Nakon uspješnog izdavanja obveznica u siječnju 2019. Grčka se drugi put okrenula tržištima kapitala u ožujku 2019. i prvi put od 2010. izdala desetogodišnju državnu obveznicu. U srpnju 2019. Grčka je izdala sedmogodišnju obveznicu, čime će se poboljšati grčka krivulja prinosa i povećati likvidnost njezina tržišta obveznica. Međutim, uvjeti zaduživanja za Grčku još su nestabilni s obzirom na vanjske ekonomske rizike i unutarnje slabosti.
- (10) S obzirom na navedeno Komisija zaključuje da su i dalje prisutni uvjeti zbog kojih je uveden pojačani nadzor u skladu s člankom 2. Uredbe (EU) br. 472/2013. Konkretno, financijska stabilnost Grčke i dalje je izložena rizicima koji bi, ako se ostvare, mogli imati negativne učinke prelijevanja na druge države članice europskog područja. Učinci prelijevanja mogli bi se ostvariti neizravno, djelovanjem na povjerenje ulagača, a time i na troškove refinanciranja za banke i državne obveznice u drugim državama članicama europskog područja.
- (11) Stoga Grčka u srednjoročnom razdoblju treba kontinuirano donositi mjere za uklanjanje izvora ili mogućih izvora poteškoća i provoditi strukturne reforme za poticanje snažnog i održivog gospodarskog oporavka kako bi ublažila preostale učinke nekih ranijih čimbenika. Među njima su ozbiljan i dugotrajan pad gospodarske aktivnosti tijekom krize, razmjeri grčkog duga; slabosti financijskog sektora; kontinuirana relativno snažna povezanost financijskog sektora i grčkih javnih financija, među ostalim i zbog državnog vlasništva; rizik od širenja ozbiljnih napetosti iz jednog od tih sektora u druge države članice te izloženost država članica europskog područja grčkim državnim obveznicama.
- (12) Radi otklanjanja preostalih rizika i praćenja izvršenja obveza preuzetih u tu svrhu nameće se zaključak da je potrebno i primjereno produljiti pojačani nadzor nad Grčkom u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 472/2013.
- (13) Dopisom od 16. srpnja 2019. Grčkoj je omogućeno da se očituje o Komisijinoj procjeni. U svojem odgovoru od 19. srpnja 2019. Grčka se uglavnom složila s Komisijinom procjenom gospodarskih izazova s kojima se suočava, što je osnova za produljenje pojačanog nadzora.
- (14) Grčka će u okviru Programa potpore strukturnim reformama (uspostavljenog Uredbom (EU) 2017/825 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾) nastaviti primati tehničku potporu za pripremu i provedbu reformi, među ostalim za nastavak i završetak ključnih reformi u skladu s preuzetim obvezama politike koje se prate u okviru pojačanog nadzora.
- (15) Komisija pri provedbi pojačanog nadzora i u kontekstu svojeg sustava ranog upozoravanja namjerava blisko surađivati s Europskim stabilizacijskim mehanizmom,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Razdoblje pojačanog nadzora nad Grčkom u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 472/2013, koje je aktivirano Provedbenom odlukom (EU) 2018/1192, produljuje se za dodatnih šest mjeseci s početkom od 21. kolovoza 2019.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2017/825 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uspostavi Programa potpore strukturnim reformama za razdoblje od 2017. do 2020. i o izmjeni uredbi (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 1305/2013 (SL L 129, 19.5.2017., str. 1.).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. srpnja 2019.

Za Komisiju
Pierre MOSCOVICI
Član Komisije
